

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség:
SZEGED, KÁRASZ-UTCA 9. SZÁM.
A szerkesztőség telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
egész évre 72.— K. negyedévre 18.— K.
félévre . . . 36.— K. egy hónapra 6.— K.
Egyes szám ára 24 fillér.

Kiadóhivatal:
SZEGED, KÁRASZ-UTCA 9. SZÁM.
A kiadóhivatal telefonja: 305.

Szeged, 1919.

VIII évfolyam 53. szám.

Csütörtök, március 6.

Földet a szegedi népnek!

Írta: Domokos László.

A földosztó bizottságok az ország minden részén kiszálltak munkájuk színhelyére és megkezdték a forradalom első nagy szociális reformjának végrehajtását. A földet át kell adni a földművelő népnek és pedig saját tulajdonába és birtokába. Egy ilyen nagyfotósságu törvényről külön előadásokat kellene tartani, hogy a nép jól megértse a benne lefektetett elveket. Ehelyett azt látjuk, hogy sok helyen félremagyarázzák a törvény rendelkezéseit vagy annak agyonhallgatásával azt a látszatot igyekeznek kelteni, mintha egyáltalában lehetne még mód a földreform végrehajtásának meghusítására.

Ugy látszik, hogy ugyanez a tendencia nyilvánul meg Szegeden is. Legyen résen tehát a szegedi nép és ne engedje törvényben lefektetett jogait elsikkasztani! Ezt a törvényt nem a régi parlament csinálta, az urak parlamentje, amely mindig csak a saját maga érdekeit szolgálta, hanem maga a forradalom. A forradalmi hangulat és az ezzel párhuzamos szociális gondolkodás kívánja meg, hogy ne legyen többé nagybirtok Magyarországon se grófnak, se főpapnak, se városnak, sem semmiféle jogi személynek korlátlan birtokában. Igen is, Szeged város földjeit át kell adni a népnek és ez a kényszerhelyzet csupán azokra rejt veszélyt, akik még ma is görcsösen kapaszkodnak egy elmúlt urhatnámság cifra nyomorúságába.

Szeged város pénzügyi helyzete és közgazdasági élete azért volt oly végtelenül szegényes és kicsinyes, mert roppant nagy birtokával rosszul gazdálkodott. Az új korszak minden reménye a birtokreform alapos végrehajtásához fűződik. Ha a parlagon heverő földek családi kisbirtokokká fognak átalakulni és ugy a város, mint az állam tervszerű fölbővítésére mezőgazdasági politikát fog folytatni, remélni lehet, hogy Szeged város már néhány év múlva befogja tölteni hivatását, amely abban áll, hogy elsőrendű mezőgazdasági értéktényezővé emelkedjék.

A birtokreformról szóló törvény szerint mindazoknak, akik földet igényelnek, a birtokrendező választmánynál kell jelentkezniök. Minden jelentkezőt fel kell jegyezni és még akkor is, amikor a birtokrendező választmány már megkezdte működését, a közhírrététel napjától kezdve három napig minden új igénylő jelentkezhetik. Jól teszi tehát a város hatósága, ha a jelentkezőket már most összeírta, hogy az Országos Birtokrendező Tanács tisztán láthassa, milyen igényeket kell kielégítenie?

Első sorban családi kisbirtokok alakításáról lehet szó. Hozzávetőleges számítás szerint a városnak 71,000 holdjából mintegy 10,000 hold esik erdősegekre, mocsarakra és terméketlen területekre, 6—7000 holdra lehet tenni azt a területet, amelyet a város mintagazdasági foglalnak le, vagy amely terület ilyen célra a városnak meghagyható. Tehát mintegy 54,000 hold körül van az az ingatlan, amelyet felosztásra ki kell jelölni. Ebből körülbelül 40,000 holdat tesz ki a mezőgazdaságilag művelt terület, amelynek legnagyobb része már most bérbe van adva kisgazdáknak. A jelenlegi hasznosítók feltétlenül jelentkezhetnek tulajdoni igényeik kielégítése végett és pedig úgy, hogy minden bérlő az általa bérelt területből csak 20 holdra érvényesítheti igényét, viszont az 5 holddal vagy ennél nagyobb területtel rendel-

kező hasznosítók igényelhetik, hogy családi kisbirtokukat 20 holdra egészítsék ki. Mivel azonban előreláthatólag sokkal nagyobb lesz a kereslet, mint amekkorát ki lehet elégíteni, valószínűnek tartom, hogy az Országos Birtokrendező Tanács a családi kisbirtokok mértékét a szegedi területen 5—10 hold terjedelemben fogja redukálni.

A lényeg az, hogy minél több jelentkező hozzájuthasson igénye kielégítéséhez. Még a szomszéd törvényhatósági és községi területekre is ki lehet terjeszteni a szegedi földművelő nép igényeit, aminek folytán remélni lehet, hogy a sándorfalvai, algyői, Mindszenti, kisteleki, pusztaszeri és egyéb lakosok igényeinek kielégítése után a Pallavicini-féle földbirtokból is juttatni fognak a szegedi nép számára.

De nem csak a tanyai, hanem a városi népet is ki kell elégíteni. Eltekintve attól, hogy a törvény 10. §-a értelmében erdő- és legelőterületeket is ki lehet sajátítani, az irtványföldek, vadaskertek és mindazok a területek, amelyek azelőtt mezőgazdaságilag művelve nem voltak, feltétlenül a nép rendelkezésére bocsátandók, ha több igénylő jelentkezik, mint amennyit egykönnyen ki lehet elégíteni, különösen nagy súlyt kell helyezni a szegedi talajon a homokos földnek megfelelő családi kisbirtokok létesítésére, ezenkívül a bolgár és német kertészet meghonosítására alkalmas kerti kisbirtokoknak is igen nagy fontosságuk van, Például az egész gyálai rét kiválóan alkalmas kerti kisbirtokokra, mert a Tisza mindkét ágának felhasználásával igen könnyen öntöző műveket lehet rajta létesíteni. Ez a 4000 holdnyi terület uintegyre predesztinálva van arra, hogy a városi lakosság rendelkezésére bocsájtassék s villamosjárással könnyen hozzáférhetővé tétessék. A gyálai réten tehát 2—5 hold nagyságu kerti kisbirtokokat kell létesíteni, aminek folytán ott nagyszerű kerti kultúra fog keletkezni, amely

nehány év múlva nemcsak az egész város piacát láthatja el, hanem óriási exportra is berendezkedhetik.

Különösen fontos továbbá a kisebb javadalmazású közalkalmazottak, önálló kisiparosok és gyári munkások kielégítése, igényeiknek megfelelő házhelyek és családi kiskertek átengedése útján. Ezek részére a város közelében fél holdas családiház-teleket kell engedélyezni. Tekintettel arra, hogy az igénylőknek ez a csoportja rendkívül nagy számmal fog jelentkezni, ajánlatos lenne, hogy a város a maga mérnöksége útján már előre elkészítse ennek a tisztviselő- és munkásnegyednek egész tervrajzát, kidolgozza csatornahálózatát, közlekedésügyét és mindazokat a terveket, amelyek szükségesek, hogy egy ilyen új városrész a városiasság minden feltételét bírja.

Az érdeklődőknek elsősorban szövetkezetekbe kellene tömörülniök és pedig a mezőgazdasági termelőknek termelőszövetkezetekbe, a kerti kisbirtokosoknak értékesítő szövetkezetekbe és a családiházhelyet igénylőknek tisztviselő- vagy munkásszövetkezetekbe. Manapság, mikor a tömegek a maguk szervezethez önkéntes erővel képviselnek, minden siker a tömörülésben rejlik. Szocializálni kell minden elavult intézményt és különösen szocializálni kell a termelő és alkotó munkát. Legyen résen a szegedi nép, mert minden lépésénél szembe fogja magát találni régi előítéletekkel és magántulajdon tüskés korlátjaival. Szívós akarat kell hozzá, hogy a törvényben lefektetett elveket Szegeden keresztül lehessen vinni és én ennek az akaratnak vagyok folytonos élesztgetője és szószólója. De bizonyos, hogy a nép akaratának érvényesítését a felső fórumok és mindenek előtt maga a népkormány, amely a birtokreform végrehajtásának leghivatottabb óra, feltétlenül kifogja csikarni mindenféle helyi mahinációkkal és konzervatív erőlködésekkel szemben. Sok mindent lehet ma csinálni, csak azt nem, hogy a társadalom legalsó rétegeinek ezer és ezer kisembere kizárassék a forradalom legnagyobb vívmányának áldásaiból.

Anglia Magyarország területi integritásáért.

— Hírek a békekonferenciáról. —

Bécs, március 5. Hágából jelentik, hogy a magyar kérdésnek a békekonferencián való tárgyalása a csatornán túl is élénk visszhangot vált ki.

A területi integritást, mint elkerülhetetlen gazdasági feltételt emlegeti az erősen protestáns érzületű Anglia,

azonban ezenfelül a felekezeti egyensúly felborulásától is tart. Hetek óta nagyszabású előadásokat tartanak Londonban „A protestantizmus veszedelme” címen, amelyekben fejtegetik azt a veszélyt, amely a protestantizmust fenyegeti arra az esetre, ha Erdélyt Romániához csatolják. Az egyházi vezetőkön kívül a politikusok és a nőmozgalom vezetői emelik a népgyűlések nivóját. A mozgalom eredményeként több mint 30 memorandumot nyújtottak át a különböző küldöttségek Lloyd Georgenak ebben az ügyben. Ezek a memo-

randumok, amelyeket a miniszterelnökön kívül a kormány többi tagjai is megkaptak, Erdélyt mint a vallásszabadság történelmi létetemenységét is a protestantizmus védőbástyáját aposztrofálják.

A londoni eseményekkel kapcsolatban mozgalom indult még Amerikában is ugyanilyen irányban.

Prága, március 5. Budapestről Bécsbe érkező hírek szerint az élelmiszerkészletek teljesen kimerültek. A munkátlanság egyre fokozódik és egyre nő a tömegek száma, amelyek az általános felfordulásra várnak, hogy rabolhasanak. A szövetségesek különösen Csehországot igyekeznek élelmiszerrel ellátni, mert félnek a bolsevizmus felülkerekedésétől. A szerbeket hivatalos jegyzékben figyelmeztetni fogják, hogy ha az Olaszországon át érkező vasúti szállítmányoknak útját állják, ennek komoly követ-